

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Yttrande över upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2000:9) om undantag från kravet på legitimation för vikarie på anställning som sjuksköterska

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag på upphävande av föreskrifterna om undantag från kravet på legitimation för vikarie på anställning som sjuksköterska (SOSFS 2000:9). Den föreskrift som föreslås upphävas tillämpas vid anställningar av sjuksköterskestuderande som vikarierar för sjuksköterskor inom landstingens och kommunernas hälso- och sjukvård. Regleringen möjliggör anställning av personer som genomgår grundutbildning vid en svensk högskola och blivit godkända till och med termin fem som vikarier för legitimerade sjuksköterskor. Vikarien får endast arbeta dagtid och med en tillgänglig legitimerad sjuksköterska.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Syftet med förslaget

Svenska sjuksköterskeföreningen har skickat en skrivelse till Socialstyrelsen med krav på att föreskrifterna ska återkallas. Socialstyrelsen har i sin tur samrått med nämnda förening, vissa landsting, Inspektionen för vård och omsorg samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Uppgifter har också inhämtats från Universitetskanslerämbetet.

Vid kontakt med Universitetskanslerämbetet har det framkommit att från och med år 1993 har examina fått stor betydelse då denna, till skillnad från utbildningens innehåll, regleras av regeringen. En konsekvens av detta är att det inte är möjligt att förutse vilka utbildningsmoment studenterna har genomgått vid en viss given tidpunkt av utbildningen. Det anges att legitimationer till skillnad från utbildningsbevis kan dras in om innehavaren inte är lämplig, samt att examen fyller ett viktigt informationsbehov då samhället genom legitimationer lämnar en garanti för yrkesutövarens kompetens. Mot bakgrund av detta bedömer förslagsställaren att det ur ett patientsäkerhetsperspektiv inte är lämpligt att tillåta enskilda att arbeta som sjuksköterskor innan de har legitimerats.

Enligt Regelrådet är redovisningen av syftet med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges det att det inte finns några alternativa lösningar till att upphäva föreskrifterna för att uppnå syftet med förslaget.

Enligt Regelrådet är redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges det att de förslagna förändringarna överensstämmer med Sveriges skyldigheter ur ett EU-rättsligt perspektiv. Regelrådet har inte uppmärksammat några delar av förslaget som skulle kunna gå emot Sveriges åtaganden och skyldigheter gentemot EU.

Enligt Regelrådet är redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att föreskrifterna främst tillämpas inför och under sommaren. Därför anges oktober 2015 vara en lämplig tidpunkt att upphäva föreskriften. På så vis anges vårdgivarna få goda förutsättningar att anpassa sin organisation inför sommaren. Vad gäller informationsinsatser kommer Socialstyrelsen att ta fram en skrivelse som ska sändas ut till de landsting och kommuner som inte har deltagit i remissförandet. Skrivelsen kommer också att skickas ut till remissinstanserna. Informationen kommer vidare anslås på Socialstyrelsens hemsida.

Enligt Regelrådet är redovisningen av huruvida särskild hänsyn har tagits till tidpunkt för ikraftträdande och om behov av speciella informationsinsatser föreligger godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges det att juridiska personer och enskilda näringsidkare i deras egenskap av vårdgivare kan påverkas av förslaget. Regelrådet saknar en redovisning av hur många företag som berörs och vilken storlek företagen har.

Enligt Regelrådet är redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges det att möjligheten att även framöver medge undantag från kravet på legitimation kommer att begränsa konsekvenserna av förslaget till administrativa kostnader för ansökning om undantag. Dessa kostnader anges vara försumbara eftersom det inte finns några speciella formkrav eller ansökningsavgifter. Vidare anges det röra sig om ett mycket litet antal ansökningar per år. Regelrådet saknar en beskrivning av vilka försök som har gjorts för att kvantifiera kostnaderna liksom uppskattningar av hur många företag som kan tänkas utnyttja ansökningsmöjligheten.

Enligt Regelrådet är redovisningen av administrativa kostnader bristfällig.

Andra kostnader och förändringar i företagets verksamhet

Förslagsställaren anger att SKL samt landstingen har kontaktats för tidigt samråd och angett att föreskriften används endast i begränsad omfattning. Av kontakten framgår att föreskriften främst används för att anställa sjuksköterskor som väntar på legitimation. Väntetiden anges uppgå till två veckor. Förslagsställaren redovisar också att SKL angett att konsekvenserna för arbetsgivarna kan bli stora vad gäller personalförsörjning, framförallt under sommaren. Vad gäller privata företag anger förslagsställaren att de inte har någon kännedom om ifall även andra vårdgivare än landsting och kommuner berörs men att detta inte kan uteslutas. Konsekvenserna för dem bedöms av förslagsställaren motsvara konsekvenserna för landstingen. Det anges att effekterna av förslaget inte får effekter av betydelse på det sätt som anges i 7 § förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Det saknas i övrigt specifikationer och kvantifieringar av kostnaderna.

Som framgår ovan anger förslagsställaren att förslaget inte får effekter av betydelse för företagen. Det anges dock också att SKL angett att konsekvenserna för arbetsgivarna kan bli stora. Förslagsställaren borde ha angett och motiverat varför de anser att SKL:s slutsats är felaktig. Även frånsatt SKL:s invändning är enligt Regelrådet förslagsställarens redogörelse av företagets andra kostnader otillräcklig.

Enligt Regelrådet är redovisningen av andra kostnader och förändringar i företagets verksamhet bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen saknas det en redogörelse för förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. Om förslaget inte medför någon påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag ska detta anges och motiveras.

Enligt Regelrådet är redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen saknas det en särskild redogörelse för regleringens påverkan på företagen i andra avseenden, men som framgår ovan kan förslaget få konsekvenser vad gäller företagets personalförsörjning, särskilt under semestermånaderna. Enligt Regelrådet är redogörelsen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden otillräcklig.

Om regleringen inte har någon påverkan på företagen i andra avseenden ska detta anges och motiveras.

Enligt Regelrådet är redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden bristfällig.

Särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det saknas en redovisning av om särskild hänsyn till små företag har tagits vid reglernas utformning. Om ingen särskild hänsyn har ansetts nödvändig att ta vid reglernas utformning ska detta anges och motiveras.

Enligt Regelrådet är redovisningen av om särskild hänsyn till små företag har tagits vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Enligt Regelrådets uppfattning är konsekvensutredningen bristfällig vad gäller redovisningen av berörda företag, förslaget påverkan på företagens administrativa och andra kostnader, påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag, regleringens påverkan på företagen i andra avseenden samt om särskild hänsyn till små företag har tagits vid reglernas utformning.

Sammantaget finner Regelrådets mot denna bakgrund att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 26 augusti 2015.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Lennart Palm, Leif Melin, Claes Norberg och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av Nils Edvall.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Nils Edvall
Föredragande